

ชื่อวิทยานิพนธ์ : หลักธรรมสำหรับอุบาสิกาคณสำคัญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท
 ผู้วิจัย : นายบุญเยี่ยม ทองเพ็ชร
 ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระราชวชิรเมธี.ดร.	ป.ธ.๙, ศษ.บ.,พธ.บ.,อ.ม.,กศ.ด.
: ศ.(พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญชัย	อ.บ.,M.A.,Ph.D.(Ling.)
: ผศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	ป.ธ.๙, ศษ.บ., ศศ.ม.,ปร.ด.

วันสำเร็จการศึกษา :/...../.....

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ได้แก่ (๑) เพื่อศึกษาบทบาทและสิทธิของอุบาสิกาคณสำคัญในฐานะสตรีสมัยพุทธกาล (๒) เพื่อศึกษาหลักธรรมสำหรับอุบาสิกาคณสำคัญในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท (๓) เพื่อประยุกต์หลักธรรมสำหรับอุบาสิกาคณสำคัญมาใช้ในสังคมไทย การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสาร โดยศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา หนังสือเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า

๑.บทบาทและสิทธิของอุบาสิกาคณสำคัญในฐานะสตรีสมัยพุทธกาลที่ปรากฏในคัมภีร์เถรวาทเฉพาะที่เป็นเอตทัคคะจำนวน ๑๐ คนนั้น ทุกคนมีบทบาทและสิทธิ รวมทั้งชาติกำเนิดที่แตกต่างกัน อุบาสิกาบางคนเกิดในตระกูลกษัตริย์ บางคนเกิดในตระกูลพราหมณ์และตระกูลอื่น ๆ ตามลำดับ ทุกคนมีศรัทธาในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแตกต่างกันบางคนนับถือศาสนาอื่นมาก่อนแล้วจึงเปลี่ยนมานับถือพระพุทธศาสนาภายหลัง แต่ที่เหมือนกันคือทุกคนมีบุรพจารย์ในอดีตชาติเมื่อมาฟังธรรมจากพระพุทธองค์หรือสาวก จึงบรรลุธรรมได้อย่างง่ายดาย

๒. หลักธรรมที่อุบาสิกาคณสำคัญแต่ละคนได้รับฟังนั้นมาจากต่างที่ ต่างกรรม ต่างวาระ และต่างบุคคลที่แสดงธรรมบางคนได้รับฟังจากพระพุทธเจ้าโดยตรง บางคนได้รับฟังจากพุทธสาวก บางคนได้รับฟังจากพุทธสาวิกา บางคนรับฟังเพียงครั้งเดียวก็สามารถบรรลุธรรม บางคนรับฟังซ้ำจึง

บรรลุลุธรรม บางคนรับฟังซ้ำ แล้วซ้ำอีกจึงบรรลุลุธรรม ทั้งนี้เป็นไปตามอัธภาพของแต่ละบุคคล อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับความมีศรัทธาในพระพุทธานุภาพอีกด้วย

๓. การประยุกต์หลักธรรมที่อุบาสิกาคณสำคัญได้ฟัง มาใช้ในชีวิตประจำวัน นั้นแบ่งได้เป็น ๓ ระดับ คือ ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับสังคม ระดับครอบครัวเปรียบเสมือนระดับสามัญหรือระดับต้น ระดับนี้หลักธรรมที่ได้รับฟังจะเป็นธรรมที่แสดงเพื่อสร้างพื้นฐานก่อนที่จะได้ฟังธรรมในระดับสูงต่อไป ระดับชุมชนเป็นธรรมขั้นสูงกว่าระดับครอบครัว เน้นการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่วนระดับสังคมธรรมที่แสดงเน้นการสร้างความรัก ความสามัคคี ความสงบสุขที่จะเกิดขึ้นในสังคม

โดยสรุปการบรรลุลุธรรมของอุบาสิกาในพระพุทธานุภาพที่เอตทัคคะส่วนใหญ่ได้รับฟังธรรมจากพระพุทธเจ้า ในหัวข้อ อานุพุพิทถา ว่าด้วยความเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เมื่อได้รับฟังอานุพุพิทถาเพื่อปรับความพร้อมที่จะรับฟังธรรมที่สูงขึ้นไปอีกระดับหนึ่งแล้วพระพุทธองค์จะแสดงธรรมอริยสัจ ๔ ต่อไป

Thesis Title : Dhamma For Significant Female Lay Followers in Theravada Buddhism texts

Researcher : Mr. boonyiam tongphet

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrarajavaciramethee, Dr. Pali IX.,B.A.M.A.,Ph.D.

: Prof. Dr. Kanchana Ngourungsi B.A.,M.A.,Ph.D.

: Asst.Prof.Dr.Worrakrit Thuenchang Pali IX.,B.A.M.A.,Ph.D.

Date of Graduation :/...../.....

ARSTRACT

The study of this thesis had 3 objectives: 1) to study the history of Significant Female Lay Followers in Theravada Buddhism texts 2) to study the Dhamma Principles for Significant Female Lay Followers in Theravada Buddhism texts 3) to apply Dhamma Principles for Significant Female Lay Followers in everyday life. The research was used Documentary Method by gathering data from Tripitaka texts and their complementaries as well as related Buddhist texts, documents and related research works.

The study results revealed that ;

1) the Significant Female Lay Followers who were 10 master in Theravada Buddhist texts. Everyone has a different ethnic origin. Someone was born in the royal family and other ones were born in Brahmin family and other castes respectively. However, anyone who has faith in Theravada Buddhism in different ways. Someone believed in other religions before and then later converted to Buddhism. But everyone intended strictly on practicing Buddhism

2) Dhamma Principles which Significant Female Lay Followers have been heard from different place, different action and different agendas. Some people have heard directly from the Buddha. Some people have heard from the followers of the Buddha. Some people have heard only one time before enlightenment. But some people have been heard many times before enlightenment. Which is according to the circumstances of the individual and also depended on faith in Buddhism as well.

3) the application of Dhamma Principles which Significant Female Lay Followers listened to a daily basis could be divided into three levels : family, community and society. The family level was the basic principle to reach fairly high level. The community level is fairly advanced level with emphasis on how to live with others happily. The social level was focusing on the love, unity and peace to the society,

In summary, the enlightenment of the Significant Female Lay Followers in Theravada Buddhism was the most specialist in the sermons of the Buddha (Anupubbikatha). The graduated sermons (Anupubbikatha) discussed the nature of human beings after that the Buddha would be thought the Four Noble respectively.